

Directieadvies Noaberkracht

zaaknummer 5.1.2e

Onderwerp: Organisatie Maatschappelijke begeleiding van statushouders

Auteur: 5.1.2e

Datum advies: 24 oktober 2023

Advies: Wij adviseren u om te besluiten

1. De organisatie van maatschappelijke dienstverlening statushouders in de voorgestelde aangepaste subsidievorm met vluchtelingenwerk Nederland voort te zetten
2. In een pilot van twee jaar 0.5 fte buitendienstmedewerker inburgering aan te stellen om de acceptatie en integratie van statushouders te verbeteren.

Aanleiding

Voortschrijdend inzicht inzake de uitvoering van de wet Inburgering. Alsmede de maatschappelijke onrust in de gemeente Tubbergen omtrent het huisvesten van allochtone burgers, statushouders en asielzoekers.

Argumentatie en afwegingen

Context

In januari 2022 is de wet inburgering van kracht geworden. Toch was toen nog niet alles ingeregeld. Op dit moment zijn we toe aan de derde herziening vanuit het Rijk sinds de invoering en zijn we bezig de laatste puntjes op de i te zetten. Maar zijn we ook aan het kijken wat er beter kan. Ook de steeds grotere taakstelling zorgt er voor dat alles onder druk komt te staan in huisvesting, begeleidingscapaciteit en ingekochte trajecten. Daarnaast is de asielcrisis en situatie rondom AZC Albergen er verantwoordelijk voor dat er veel publiciteit is rondom asielzoekers en statushouders. Dit maakt de gemiddelde inwoner uit onze gemeenten niet verdraagzamer. Ook dit zorgt voor extra druk op de uitvoering.

Oudkomers en nieuwkomers

Momenteel hebben we een gemixte groep van statushouders. Soms zelfs binnen een gezin. Oudkomers, mensen die onder de oude wet vallen en nieuwkomers die onder de nieuwe wet vallen. Beide hebben verschillende rechten en plichten. Dit maakt het voor de uitvoering soms lastig en geeft ook naar de omgeving regelmatig de nodige verwarring. Met name in de maatschappelijke begeleiding zitten hierin verschillen.

Maatschappelijke begeleiding

Maatschappelijke begeleiding is de "lifeline" voor de inburgeraars als het om de praktische zaken gaat omtrent het leven in Nederland. Zij hebben de taak hen volledig in te regelen en te begeleiden in de wijze van samenleven in Twente. Alsook de juridische ondersteuning bij gezinshereniging te bieden. Zowel onder de nieuwe als de oude wet is dit een verantwoordelijkheid van de gemeenten geweest. Vanuit deze verplichting hebben we dit altijd ingekocht. De verdeling van taken is wel veranderd tussen gemeente en maatschappelijke begeleiding naar aanleiding van de nieuwe wet inburgering. Een aantal taken zijn naar de gemeente verschoven.

In Tubbergen wordt de maatschappelijke begeleiding door Vluchtelingenwerk Nederland (VWN) uitgevoerd. Momenteel hebben zij 9 vrijwilligers en een coördinator die in dienst is bij VWN die de maatschappelijke begeleiding uitvoeren. VWN is een landelijke organisatie die de werving en begeleiding van vrijwilligers professioneel oppakt. Zij hebben onlangs in analogie met de wet inburgering een programma voor de inburgeraar ontwikkeld waarin zij werken naar zelfstandigheid van de statushouder in de samenleving. Van overnemen, naar begeleiden, naar zelf doen. De vrijwilligers worden hierin getraind.

Mede door het geringe aantal plaatsingen is het momenteel goed behapbaar voor VWN en zijn we over de inzet tevreden.

Naast de begeleiding koopt Tubbergen ook de PVT (participatieverklaringstraject) bij VWN in. Zij verzorgen 2x per jaar een cursus waarin de statushouder kennismakt met de kernwaarden van onze democratische samenleving. De PVT is een verplicht onderdeel van het inburgeringstraject en moet succesvol afgelegd worden.

Maatschappelijke begeleiding en verdraagzaamheid

Het draagvlak in onze gemeenten om vreemdeling in zich op te nemen neemt steeds verder af. Er zijn regelmatig incidenten te melden waardoor we er aan worden herinnerd dat er onrechtmatig onderscheid gemaakt wordt. Deze weerstand zorgt er voor dat onze statushouders zich regelmatig niet welkom voelen en zich terugtrekken op zichzelf of binnen de eigen groep. Beide effecten zijn niet wenselijk. De gevolgen die dit heeft zijn voor de maatschappij niet gezond. We willen dat iedereen mee kan doen en zich vrij voelt.

In de begeleiding van de statushouders in de thuissituatie en bij de introductie in de buurt merken we dat er zeer regelmatig weerstand is richting statushouders en hun begeleiders. Voor vrijwilligers is het moeilijk om met autoriteit hier tegen op te treden of vandaar uit het gesprek aan te gaan. Het is ook niet iets dat je een vrijwilliger aan wil doen. Daarvoor zijn ze geen vrijwilliger geworden. Het is in deze tijdsgeest van onverdraagzaamheid beter om met name de begeleiding in de buurt te laten uitvoeren door een gemeentelijke medewerker die meer gevoel krijgt bij de directe omgeving van de statushouders en kan ingrijpen en voorkomen wanneer nodig. In het verleden is er ook een dergelijke medewerker geweest die zeer succesvol was.

Met name in de beginfase van de realisatie van het AZC Albergen, wanneer onze inwoners nog moeten wennen aan een meer multiculturele samenstelling van de bevolking, is het goed om een aanspreekpunt te hebben voor de buurt en voor de statushouders om preventief conflicten te kunnen voorkomen.

We willen daarom een pilot starten van 2 jaar om te bezien of deze constructie daadwerkelijk helpt in het verbeteren van de acceptatie en integratie van de statushouders in onze gemeente.

Continuïteit van dienstverlening

Om te voorkomen dat de begeleiding van statushouders niet kan plaats vinden door bijvoorbeeld een gebrek aan vrijwilligers is er een andere bekostigingssystematiek met VWN afgesproken. Met ingang van 2024 zal er een p x q systematiek worden gehanteerd, in plaats van een generieke subsidie, waarmee er kan worden opgeschaald en afgeschaald indien dit nodig is. Indien nodig kan er dan een professional worden aangehaakt in afwachting van werving en training van nieuwe vrijwilligers.

Financiële paragraaf

Kosten voor inburgeringsvoorzieningen

Onder kosten voor inburgeringsvoorzieningen vallen de kosten voor de leerroutes, de module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), maatschappelijke begeleiding, het participatieverklaringstraject (PVT) en de inzet van tolken. De kosten voor de inburgeringsvoorzieningen worden uitgekeerd via een SPUK (specifieke uitkering). De verdeling van deze SPUK-middelen wordt vastgelegd in de lagere wet- en regelgeving behorende bij de Wi2021.

Dat betekent dat de kosten voor deze voorstellen vanuit de SPUK kunnen worden bekostigd.

De pilot voor 0.5 fte buitendienstmedewerker inburgering bedraagt ca €48000 (schaal 7) inclusief werkgeverslasten en overhead

De kosten van VWN lopen met de nieuwe systematiek mee met de hoogte van de SPUK.

Communicatie paragraaf

Het is goed om de nieuwe buitendienst medewerker d.m.v. een interview in op en rond de Essen aan de gemeenschap voor te stellen om daarmee ook bewustwording te verbeteren en de mogelijkheid te bieden aan het bestuur om uit te leggen hoe zij in deze kwestie staan en hoe zij hier aan willen werken. De medewerker wordt aanspreekpunt voor buurtbewoners van statushouders en het is goed daar bekendheid aan te geven. Door middel van deze medewerker komt de gemeente tegemoet aan de wens van de bevolking om beter gehoord te worden op dit dossier.

De rol en functie van deze medewerker moet ook in de interne organisatie worden gecommuniceerd via intranet.

Formatie en personeel

Aannemen van 0.5 fte buitendienstmedewerker inburgering in schaal 7 (MBO 4 niveau) voor duur van de pilot zijnde 2 jaar.

Bijzondere aandachtspunten

Door het aanstellen van de buitendienstmedewerker inburgering laat het bestuur zien aandacht te hebben voor de zorgen van de inwoners omtrent mensen uit een andere cultuur.

Vervolprocedure

Vanwege het feit dat er financieel geen budget hoeft te worden gevraagd aan de raad is er geen raadsvoorstel nodig. Het is aan het college van Tubbergen om aan te geven of zij met deze werkwijze instemmen. Een collegevoorstel zal na besluitvorming in het DT worden aangeleverd voor de eerst volgende collegevergadering.

Het zou wenselijk zijn de buitendienstmedewerker inburgering met ingang van 1 februari 2024 te laten beginnen zodat de medewerker goed is ingewerkt bij de opstart en perikelen rond de opening van het AZC Albergen.
Daartoe de sollicitatieprocedure voor te bereiden en te starten voor december 2023.

De pilot na anderhalf jaar te evalueren om te zien of deze werkwijze het beoogde effect heeft en er een evt. voortzetting van deze functie noodzakelijk is.

Besluit directie
: